

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Adresa školy: Smiřických 2, Škvorec, 250 83

Jméno ředitele: Martin Šnajdr

Kontakty:

E-mail: martin.snajdr@skolapurkrabka.cz

Telefon: **725 110 264**

IČ: 01315528

IZO: 181043955

Zřizovatel:

Název: Základní škola Purkrabka o.p.s.

Adresa: Smiřických 2, Škvorec, 250 83

Platnost dokumentu od: 1.9. 2021

Martin Šnajdr

Charakteristika školní družiny

Školní družina je důležitou součástí vzdělávací a výchovné koncepce školy. Kromě vlastní bohaté náplně poskytuje rámec i pro konání dalších volnočasových aktivit - skupinových a individuálních kroužků.

Svým pojetím má velký podíl na celkové přátelské atmosféře školy a na zajišťování bezpečného prostředí pro všechny činnosti a rozvoj vztahů.

Cíle školní družiny

- Nabídka smysluplného využití volného času k odpočinku, regeneraci i individuálnímu rozvoji - výchova žáků ke smysluplnému využívání volného času
- Podpora výchovy žáka k zodpovědnosti, samostatnosti, kreativitě a svobodomyšlnosti
- Spoluvytváření bezpečného prostředí pro odpočinek, hru a tvůrčí činnosti společně se žáky
- Podpora rozvoje sociálních vztahů ve třídě i v rámci celé školy
- Získávání poznatků, zkušeností, postojů, osvojování hodnot u každého žáka

Cíle se naplňují zejména skrze posilování a rozvoj klíčových kompetencí daných RVP:

Klíčové kompetence

Jsou jedním ze základních vzdělávacích cílů daných Rámcovým vzdělávacím plánem platným pro české školství. **Představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.** Jejich získání je výsledkem dlouhodobého vzdělávacího procesu na všech stupních vzdělávací soustavy. V rámci základního vzdělávání k rozvoji většiny z nich přispívá i pedagogická koncepce školní družiny. Zejména se jedná o kompetenci k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální, občanskou a pracovní.

- **Kompetence komunikativní:** Žák komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým a vhodně reaguje. Komunikuje bez ostychu s okolím. Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami. Zapojuje se do diskuze, vyjadřuje vlastní názor a formuluje své potřeby. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů založených na vzájemném respektu a porozumění.
- **Kompetence sociální:** Žák komunikuje a spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel. Tato pravidla zvládá respektovat. Svým chováním spoluvytváří bezpečnou a příjemnou atmosféru ve skupině. Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů. Dokáže přijmout kompromis. Umí si říct o pomoc a v případě potřeby ji dokáže i poskytnout. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; učí se zpracovávat svoje emoce a ovládat své jednání. Uvědomuje si, že za své činy a jednání odpovídá a nese důsledky.
- **Kompetence k řešení problémů:** Žák se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tato rozhodnutí odpovědnost.
- **Kompetence pracovní:** Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává houževnatostí a cílevědomostí. Pečuje o prostředí, ve kterém tráví svůj volný čas. Uklízí si

po sobě hračky, pomůcky, nástroje, materiály pro různé činnosti. Zachovává společně sdílené prostředí čisté a přispívá k péči o zavedený pořádek.

- **Kompetence občanská:** Žák vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD. Rozvíjí vztah k tradici a kultuře českého národa a zároveň se učí respektovat kulturní hodnoty jiných národů, etnik a sociálních skupin.
- **Kompetence k učení:** Žák dokončí započatou práci, kriticky zhodnotí své výkony a posoudí svůj vlastní pokrok. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Experimentuje, pozoruje a své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. Odpolední družina je pro žáka dalším zdrojem mnoha podnětů, znalostí a zkušeností. Společně s poznatky z jiných zdrojů, zejména z dopolední výuky, dává žák tyto vědomosti a zkušenosti do souvislostí a směřuje k získávání dovedností.

Personální podmínky

Chod školní družiny zajišťuje 5 pedagogů volného času. Každý se stará o svou skupinu dětí z konkrétní třídy. Jeden z pedagogů zároveň vykonává funkci vedoucího družiny a pomáhá tak na úrovni středního managementu školy v dosahování vytyčených cílů družiny zapadajících do celé pedagogické koncepce školy. Podporuje hladký chod každodenních volnočasových aktivit a je oporou dalším členům týmu družiny.

Každý pedagog volného času úzce spolupracuje s třídním učitelem dané třídy. To umožňuje realizaci společných cílů školy při vzdělávání a výchově dětí. Tato spolupráce a komunikace je také nutná pro zajišťování základní podmínky pro výchovu a vzdělávání, a tou je bezpečné prostředí pro každého žáka. Práce pedagoga volného času se opírá o týmovou spolupráci s ostatními volnočasovými pedagogy. Nutnost této spolupráce je dána větší mírou propojování tříd v každodenním režimu odpolední družiny v porovnání s dopolední výukou.

Materiální a prostorové podmínky pro činnost

Školní družina využívá prostory učeben příslušných tříd, společnou místnost pro družinu, přilehlou chodbu s „patýrkem“ a ateliér. Škola je umístěna v budově barokního statku, který se podařilo vkusně a účelně přizpůsobit potřebám výuky i družiny. Účastníkům školní družiny jsou k dispozici kulečnické, fotbalové, deskové a společenské hry, skládačky, knihy, výtvarné potřeby a další pomůcky. Prostor k odpočinku skýtají relaxační koutky (prostor na a pod „patýrkem“ a koberec s polštáři v učebnách). Žíněnky naopak slouží k pohybovým aktivitám. Rozmanité vyžití na čerstvém vzduchu nabízí rozlehlá školní zahrada s hřištěm na míčové hry, pískovištěm, hrazdami, houpačkami, skluzavkou, domečky a pingpongovým stolem. Za deštivého počasí je útočištěm dřevěný domeček, skládací přístřešek a indiánské týpí. V centru zahrady je prostor pro školní slavnosti s velkým ohništěm. V chladném období družina také pravidelně využívá tělocvičnu místní sokolovny, která je v bezprostředním sousedství školní zahrady.

Ekonomické podmínky

Za školní družinu zákonní zástupci žáka neplatí žádné poplatky nad rámec školného. Zvláště se hradí zájmové kroužky a individuální hudební vzdělávání.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Pedagogové volného času eliminují možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku a dále pak v průběhu školního roku dle potřeby a na základě probíhajících aktivit. Tým družiny také dětem pomáhá dodržovat hygienická pravidla nastavená pro celodenní provoz

školy a školní družiny, podporuje pitný režim dětí a zdravé stravovací návyky (pravidelným časem určeným na odpolední svačinu). Ve školní třídě je umístěna lékárníčka, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Cestovní příruční lékárníčky slouží pro pobyt mimo budovu školy. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu žáka

Druhy činností ve školní družině

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností.

Odpočinkové činnosti odstraňují únavu a do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne - skupinový poslech čtení, klidná hra, jednoduchá výtvarná činnost (např. kreslení).

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek. Patří k nim pobyt venku na školní zahradě s možností sportu na školním hřišti, využití pingpongového stolu, pohybových atrakcí - hrazdy, houpačky, klouzačka, lana. Po dopoledni stráveném výukou převážně v budově školy slouží k regeneraci sil i odpolední výpravy do přírody.

Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a individuální pokrok v konkrétních činnostech, obzvláště pokud se jim žák věnuje systematicky v zájmových kroužcích. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

Součástí odpolední družiny je každoročně pestrá nabídka skupinových zájmových kroužků a individuálních hudebních aktivit. Skupinové kroužky nabízí výtvarné, badatelské a pohybové aktivity. Tradičně je součástí nabídky keramika, věda hrou - "Hokus - pokus", jóga, tance, cvičení. Další kroužky se mírně každý rok obměňují dle aktuálního zájmu dětí. V individuálních hodinách se přihlášené děti vzdělávají buď ve hře na konkrétní hudební nástroj (nejčastěji klavír a kytara) nebo ve zpěvu.

Metody práce

- Hra volná nebo řízená (ve třídách nebo venku)
- Čtení, vypravování
- Komunitní kruh - diskuze, zpětná vazba, reflexe
- Výtvarné, pohybové a hudební aktivity
- Výpravy do přírody

Obsah vzdělávání

Z velké části je určen rytmem roku - cyklem přírody a tradičními slavnostmi spojenými s naší křesťansko-židovskou kulturou.

Září: Adaptační období bez organizovaných zájmových aktivit.

Témata:

Vzpomínáme na prázdniny

Začínající podzim - sklizeň a proměny přírody

Michaelské a Václavské slavnosti - téma odvahy a překonávání překážek, poděkování za hojnost plodů přírody

Říjen: Po fázi adaptace začínají organizované zájmové aktivity - skupinové a individuální

Témata:

Barvy podzimu
Dýňová slavnost

Listopad:

Témata:

Útlum v přírodě, příprava na zimu, nastupující tma v pozdním odpolední, ztišení
Martinská slavnost - téma soucitu s bližními, dělení se o své dary, lucerny
Začínající adventní čas, adventní spirála a vnitřní světlo, přípravy na vánoční jarmark

Prosinec:

Témata:

Advent, Vánoce - vánoční příběh, svátky, vánoční jarmark, prázdniny

Leden:

Témata:

Jak jsme prožili Vánoce
Spící příroda, led a sníh
Zimní sporty a sněhové radovánky
Tři králové

Únor:

Témata:

Ukončení "zimního spánku", probouzející se příroda
Masopust (spojitost s Velikonocemi)

Březen:

Témata:

Přichází jaro
Úklid přírody po zimě - environmentální výchova

Duben:

Témata:

Velikonoce

Květen:

Témata:

Rozkvetlá příroda
Svátek matek

Červen:

Témata:

Den dětí
Přípravy na školu v přírodě
Přicházející léto a prázdniny
Svatojanská slavnost - loučení s pátáky